

ליל שבת קודש פרשת כי תשא - פרה ה'תשס"ב

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' פ"ז, המדבר מיראת העונש ויראת הרוממות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, פתיב (מיכה ז') 'תתן אמת ליעקב חסד לאברהם', הענין הוא, פי אָנוּ רואין בחוש תכף פּשָׁאָדָם רוצה לילך בדרך הישר, מתעוררין עליו דינים, והסברא הוא להפך, אָךְ, פי יש שני מיני יראָה, יראַת הענש ויראַת הרוממות, יראַת הענש נקרא צדק, ויראַת הרוממות נקרא אמונה, פי מחמת לשהוא מאמין באמונה שלמה לשהשם יתברך הוא רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין, הוא ירא ממנו וידוע הוא, פי אי אפשר לבוא לאמונה רק על ידי יראַת הענש, פי מחמת לשהוא ירא מהענש, מאמין לשהשם יתברך הוא תקיף, ובעל היכלת ובעל הפחות פלם, ומזה בא לאמונה יותר גדולה נמצא, תכף פשרוצה לילך בדרך הישר, צריך להיות לו יראָה הנקרא צדק, ובצדק כתיב (תהלים ט): 'והוא ישפט תבל בצדק', לפיכך מתעוררין עליו הדינים, אָךְ פּשָׁאָ אל האמת, הינו אל היראַה הנקרא אמונה, אָז פל הדינין נמתקין בשרשן, וזהו תתן אמת ליעקב, הינו להיראַה, פי יעקב הוא יראָה, מלשון (משלי כ"ב): 'יעקב ענוה יראַת ה'', אָז בודאי חסד לאברהם, פי אברהם נקרא מי שבא לדבק את עצמו להשם יתברך, מלשון אָבוא רם, וזה שכתוב (בזהר בלק דף קצ"ח:), 'והיה צדק אזור מתניו ואמונה אזור תלציו', הינו צדק והינו אמונה, אלא עד לא אתחברת אמת בהדה אקרי צדק, פיון דאתחבר אמת בהדה אקרי אמונה, וכל טיבו וכל נהורא שריא בה, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו כאן לימוד נפלא במדת היראה, ואיך כל אחד יכול לזכות ליראת ה' טהורה, כי הנה יש שני מיני יראַה, יראַת העונש ויראַת הרוממות, יראַת העונש היא יראַה פשוטה, שמתירא לעבור על מצוות הבורא יתברך שמו, כדי שלא יקבל איזה עונש חס ושלום, ואף על פי שזה גם כן מדריגה חשובה, כי על כל פנים יש לו אמונה שיקבל עונש על מעשיו אם אינם מהוגנים, אף על פי כן אין זה מדריגה עליונה, כי עיקר היראה הוא להתיירא ולהתפחד מן הבורא יתברך שמו, שהוא רב ושליט, עיקרא ושרשא דכולא עלמין,

כי מי שמכיר את גדולת המלך, בוודאי מתיירא ומתפחד ממנו בלי לחשוב מעונשים כלל, ולמה לאדם להתיירא מן המקל, הלא צריך להתיירא מהמחזיק את המקל, ולכן בזהר הקדוש (בראשית י"א:) מגנה את יראת העונש, אבל רביז"ל אמר בפירושו (שיחות הר"ן סי' ה') שעיקר היראה מוכרח להתחיל עם יראת העונש, ובלי יראת העונש אי אפשר להתחיל בעבודת ה' וכו', עיין שם, וכן אומר רביז"ל כאן, "תכף פשרוצה לילך בדרך הישר, צריך להיות לו יראת הנקרא צדק", ולכן בתחילה כשאדם עדיין במדת יראת העונש, עוברין עליו דינים וקטנות, כי הוא עדיין אוהו ביראת העונש הנקרא צדק, ועל צדק כתיב (תהלים ט') והוא ישפוט תבל בצדק, כי מחמת שמתירא מעונשים ודינים, לכן עדיין עוברין עליו עונשים ודינים, כדי להפחיד אותו ולעורר אותו לעבודת ה', אבל מיד שזוכה ליראת הרוממות, ומפחד מהדר גאונו יתברך, מחמת שהוא עיקרא ושרשא דכולא עלמין, אז נמתקים ממנו כל הדינים ונמשכים רחמים וחסדים גמורים, כי אז אוהו במדת האמת, שאינו מפחד ומתיירא משום בריה שבעולם, רק ממנו יתברך לבד, ועליו נאמר (מיכה ז') תתן אמת ליעקב חסד לאברהם, תיכף שיש אמת ליעקב שהוא יראה אמיתית, יראת הרוממות, אזי יש חסד לאברהם, שנמשכים חסדים ורחמים גמורים, אשרי מי שזוכה ליראה כזאת, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פרשת השבוע מתחיל עם מצות מחצית השקל, וכמו שכתוב (שמות ל') זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה' וגו', ויש להבין מהו ענין של מחצית השקל דייקא, לתת "חצי" שקל לכפר על נפשותינו לפני ה', ולא שקל שלם, הלא מצוות התורה הם מדות שלימות ומליאות ולמה כאן "חצי" דייקא? והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל יש להבין את הענין בטוב טעם ודעת, כי הנה עיקר עבודת האדם, להגיע אל שלימות היראה, לירא ולפחד מהדר גאונו יתברך שהוא עיקרא ושרשא דכולא עלמין, אבל עבודה זו נחלקת לשני חצאין, ליראת העונש וליראת הרוממות, וכדברי רביז"ל הנ"ל שאי אפשר להגיע אל יראת הרוממות, כי אם כשמקדימים יראת העונש, והנה מובא בזהר הקדוש (תשא קפ"ו:) מאן מחצית השקל, איהו כגון חצי ההין, ודא ו' ממוצע בין שני ההי"ן, אבנא למשקל בה דא ו', עשרים גרה השקל דא יו"ד וכו', עיין שם, שענין מחצית השקל הוא לצרף אות י' של שם הוי"ה ברוך הוא, אל שני ההי"ן דרך האות ו', וכדוגמת המשקל והמאזניים, שיש לה שני צדדים, שהם שני ההי"ן, והם תלויים במקל שביניהם שהוא האות ו', ואבן המשקל

הוא היו"ד, ובין כולם יש צירוף שם היו"ה ברוך הוא, עיין היטיב בדברי הזוהר הנ"ל, ולהבין מזה קצת לעובדא ולמעשה, יש לומר, כי הנה השני ההי"ן של השם היו"ה ברוך הוא הם ספירת הבינה והמלכות כידוע, המלכות הוא יראת העונש, שהאדם מפחד ממלכותו יתברך, שלא יקבל עונש חס ושלום אם יעבור על רצון מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, והבינה הוא יראת הרוממות, שהאדם כבר מתבונן ברוממותו וגדולתו יתברך, ומבין שיש לו לירא ולפחד מהמלך בעצמו, ולא מן העונשים שלו, והנה אל כל זה זוכים על ידי שמצרף אל יראתו היו"ד שהוא החכמה כידוע, שמתחילה הוא שם את היו"ד על המשקל של המלכות, ומתחיל לצרף החכמה אל היראה שלו, ולהבין שבוודאי יש לו לירא ולפחד ממלכותו יתברך, כי אם לא, יקבל עונש חס ושלום, ואחר כך כשמתבונן עוד ומצרף חכמתו אל הבינה, ושם את היו"ד על המשקל של הבינה, אזי הוא מעלה מדת המלכות לשרשה, אל הבינה, וזוכה אל יראת הרוממות, נמצא שמחצית השקל מרמוזו על העלאת היראה, שהיא עבודה שלימה הנעשית משני הצאין, מתחילה מיראת העונש, ואחר כך מיראת הרוממות, ואי אפשר להגיע אל יראת הרוממות כי אם כשמקדימים יראת העונש, ולכן נותנין מחצית השקל דייקא, להראות על עבודת היראה, שהיא עבודה של שני הצאין, ועל ידה מגיעין על השגה שלימה, ולכפר על נפשותינו לפני ה', והבן.

והנה כל זה הוא גם כן ענין תיקון חטא העגל ומצוות פרה אדומה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא חוקת) תבא אמה ותקנח על צואת בנה, כי הנה פגם חטא העגל היתה מה שהפרידו בין אותיות אלהי"ם, ואמרו "אלה" אלהיך ישראל וגו', כי אותיות אלהי"ם הם אותיות מ"י אל"ה, בחינת הכתוב (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שצריכין להתבונן מכל דבר איך ששמו יתברך שרוי שם, ואפילו בדברים שנראים כמו טבעיים וגשמיים, גם שם יש אלהי"ם, כי אלהי"ם גימטריא הטב"ע כמובא, והנה צירוף מ"י עם אל"ה הם צירוף הבינה והמלכות, כי מ"י הוא בחינת נ' שערי בינה, מ"י בגימטריא נ' כידוע, שהוא רוחניות אלקות שלא רואים בגלוי, רק שואלין עליו "מי", ואל"ה הוא המלכות, שהם כל הדברים הגשמיים שמראים באצבע ואומרים "אלה", והנה עיקר השלימות הוא לצרף שניהם ביחד, ולדעת מ"י ברא אל"ה, שרוחניותו אלקותו יתברך מחיה מהווה ומקיים כל פרט ופרט של הבריאה, אבל מיד שמפרידים מ"י מאל"ה, ועושים ישות ומציאות מן הגשמיות והחומריות, זהו פגם חטא העגל שאמרו "אלה" אלהיך ישראל, ויעשו להם עגל מסכה, והורידו מעצמם כל מדת היראה, אפילו יראת העונש, ונכשלו

בעוונות חמורות רחמנא ליצלן, ועיקר התיקון הוא על ידי פרה אדומה שמטהר מטומאת מת, שהם הרהורי עבירה שהם אבי אבות הטומאה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רמ"ב), היינו שיקבלו על עצמם גזירות מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, כמו חק בלי טעם, ולקיים רצונו יתברך מתחילה מיראת העונש, ואחר כך מיראת הרוממות, ואז יתקיים אצלם תבא אמה ותקנח על צואת בנה, אמה הוא הבינה כידוע, שמגיעים אל אור הבינה, להתבונן באלקותו יתברך וזה מכפר ומתקן את הכל, וחלק מהחוק של הפרה אדומה הוא, מה שמטהר טמאים ומטמא טהורים, שמי שעוסק לטהר אחרים, הוא בעצמו נטמא, וזה מוסר השכל למי שזוכה להתקרב אל הקדושה על ידי צדיק שמסר נפשו בשבילו, שאף פעם לא יהפוך הקערה על פיה ולומר שהצדיק הוא טמא, כי בוודאי מה שהצדיק נראה כמו טמא, הוא מחמת שעסק לטהר אותך, והוא הוריד עצמו אליך, ולכן הוא בעצמו נטמא, אבל הוא חוזר תיכף ומיד ומטהר עצמו, ועולה אל קדושה יותר גבוהה, והוא נסיון גדול לכל מי שמתקרב אל הקדושה לזכור תמיד מאיפוא קיבל קדושתו ולהמשיך במדת היראה עד שיגיע אל יראת הרוממות לפחד מהדר גאונו יתברך ומצדיקו האמיתיים, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו יראה עלאה, ולטהר עצמינו בכל מיני טהרות, עדי נזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת כי תשא - פרה ה'תשס"ב

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש ג"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבעל תפילה דף תט"ז עיין שם.

והלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו את השומרים: מי המלך שלכם? השיבו, שמלך שלהם הוא יפת-תאר, מחמת שהיא מביאה אל התכלית, פי התכלית הוא ישוב העולם, פמבאר לעיל ובתחלה היתה אצלם איזה יפת-

תֹּאֵר לַמֶּלֶכָה, אַחֲר־כֵּךְ מִצְאוּ יִפֶּת-תֹּאֵר מִפְּלֶגֶת בִּיפִיָּה מֵאֵד מֵאֵד, וּקְבִלוּ אוֹתָהּ לַמֶּלֶךְ וְהַבִּינוּ (הִינּוּ אֵלּוּ הַחֲבֵרִים הַנ"ל הַבִּינוּ) שֶׁהִיא בּוֹדָאֵי הַבֵּת-מֶלֶכָה הַנ"ל, וּבִקְשׁוּ גַם-כֵּן לְהִתְרַאוֹת עִמָּהּ וְהִלְכוּ וּקְבִלוּ רִשׁוֹת, וּנְכַסּוּ אֶל הַמֶּלֶכָה, וְהִפִּירוּ כִּי הִיא הַבֵּת-מֶלֶכָה וְגַדֵּל הַשְּׂמֵחָה שֶׁהִיָּה שָׁם, בּוֹדָאֵי אֵינן לְשַׁעֵר, וְשָׂאֲלוּ אוֹתָהּ אֵיךְ בָּאת לִכְאֵן וּסְפָרָה לָהֶם, שָׁמַעַת שְׁבַא הַרוּחַ סִעְרָה וְחִטָּף אֶת הַתִּינּוֹק הַיֶּקֶר (מִן הָעֵרִיסָה) כִּנ"ל, אֲזִי יִצְאָה בְּשַׁעַת הַבְּהִלָּה אַחֲרֵי הַתִּינּוֹק-וְלֹא מִצְאָה אוֹתוֹ וְדָחַק אוֹתָהּ הַחֲלָב, וּמִזֵּה נַעֲשֶׂה יָם שֶׁל חֵלֶב וְאַחֲר־כֵּךְ מִצְאוּ אוֹתָהּ בְּנֵי מַדִּינָה זֹו, וּקְבִלוּ אוֹתָהּ לַמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם וְהִיָּה שָׁם שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה; גַּם בְּכּוּ מֵאֵד עַל הַתִּינּוֹק הַיֶּקֶר הַנּוֹזֵר-לְעִיל, שְׁנֹאֲבֵד מֵהֶם וְעַל אָבִיָּה וְאִמָּה שְׂאִינָה יוֹדַעַת מֵהֶם, וְהִנֵּה נִמְצָא, שְׁבַא בַּעֲלָה שֶׁל הַמֶּלֶכָה הַזֹּאת, (הִינּוּ הַבֵּת-מֶלֶכָה שְׁנַעֲשִׂית כֹּאֵן מֶלֶכָה) כִּי הַגִּבּוֹר הוּא בַּעֲלָה כִּנ"ל, וְעַתָּה יֵשׁ לְהַמְדִּינָה מֶלֶךְ, וּבִקְשָׁה הַבֵּת-מֶלֶכָה (שֶׁהִיא מֶלֶכָה בַּמְדִּינָה זֹו) אֶת הַבַּעַל-תְּפִלָּה, שִׁילַךְ בַּמְדִּינָתָהּ, וַיִּטְהַר אוֹתָהּ מִהַזְּהֵמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁלָּהּ, כִּי מֵאַחֲרֵי שֶׁאֲצֵלֶם הִיָּה עֵקֶר הַתְּכִלִּית עֲנִין הִיפֶת-תֹּאֵר, כִּנ"ל, בּוֹדָאֵי הִיוּ מִזֵּהֵמִים מֵאֵד מֵאֵד בַּתְּאוּהָ זֹו, עַל כֵּן בִּקְשָׁה מִהַבַּעַל-תְּפִלָּה, שִׁילַךְ וַיִּטְהַר אוֹתָם קִצַּת לַעַת-עַתָּה, שֶׁלֹּא יִתְגַּשְׁמוּ לַעַת-עַתָּה, בְּזֵהֵמָה הַזֹּאת כֹּל-כֵּךְ, כִּי מִלְּבַד הַתְּגַבְּרוֹת הַתְּאוּהָ, הִיָּה אֲצֵלֶם כִּמוֹ אֲמוּנָה, שִׁזְהוּ הַתְּכִלִּית, (כִּי כֹל הַכְּתוּת הַנ"ל, שֶׁבַחְרוּ לָהֶם כֹּל אֶחָת וְאַחַת אִיזָה מִדָּה רַעָה לַתְּכִלִּית כִּנ"ל, הִיָּה אֲצֵל כֹּל אֶחָת וְאַחַת כִּמוֹ אֲמוּנָה גְּמוּרָה אוֹתָהּ הַמְדָּה רַעָה) וְעַל כֵּן בּוֹדָאֵי הִיוּ מִשְׁקַעִים מֵאֵד בְּזֵה, עַל כֵּן בִּקְשָׁה מִמֶּנּוּ, שִׁילַךְ וַיִּטְהַר אוֹתָם קִצַּת לַעַת עַתָּה.

פֶּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, רַבִּיז"ל מִמִּשְׁיַךְ לְסִפְרָא, וְהִלְכוּ יוֹתֵר וּבָאוּ לְמַדִּינָה אֶחָת, וְשָׂאֲלוּ אֶת הַשּׁוֹמְרִים: מִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלְכֶם? הַשִּׁיבּוּ, שֶׁמֶלֶךְ שֶׁלָּהֶם הוּא יִפֶּת-תֹּאֵר, מִחֲמַת שֶׁהִיא מִבִּיָּאָה אֶל הַתְּכִלִּית, כִּי הַתְּכִלִּית הוּא יֵשׁוּב הָעוֹלָם, כִּימֵבְאֵר לְעִיל וּבַתְּחִלָּה הִיָּתָה אֲצֵלֶם אִיזָה יִפֶּת-תֹּאֵר לַמֶּלֶכָה, אַחֲר־כֵּךְ מִצְאוּ יִפֶּת-תֹּאֵר מִפְּלֶגֶת בִּיפִיָּה מֵאֵד מֵאֵד, וּקְבִלוּ אוֹתָהּ לַמֶּלֶךְ וְהַבִּינוּ (הִינּוּ אֵלּוּ הַחֲבֵרִים הַנ"ל הַבִּינוּ) שֶׁהִיא בּוֹדָאֵי הַבֵּת-מֶלֶכָה הַנ"ל, וּבִקְשׁוּ גַם-כֵּן לְהִתְרַאוֹת עִמָּהּ וְהִלְכוּ וּקְבִלוּ רִשׁוֹת, כִּי אֲצֵל כֹּל הַכְּתוּת הָאֵלּוּ הִיוּ צְרִיכִין מִקּוֹדֶם לְקַבֵּל רִשׁוֹת לִיכְנֹס אֲצֵל הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם, וְלֹא הִיָּה אֲפֶשֶׁר לִיכְנֹס יִשְׂרָאֵל בְּלִי תוֹר וּבִקְשָׁת רִשׁוֹת, וְכִמוֹ שְׁנוּהוּג בְּעוֹלָם אֲצֵל רֹוב הַמְּפּוֹרְסָמִים, שְׂאִי אֲפֶשֶׁר לִיכְנֹס אֲצֵלֶם בְּלִי תוֹר וְרִשׁוֹת, וְעוֹשִׂים לְבְנֵי אָדָם כֹּל מִינֵי מַנִּיעוֹת וְעִיכּוּבִים שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ, וְהַכֹּל מִשְׁחָק גְּדוֹל, כִּדִּי לְגַבּוֹת מֵהֶם כֶּסֶף, וְשִׁיחֲזְרוּ עוֹד הַפְּעַם, וְעוֹד הַפְּעַם, וּפְלֹא הוּא שְׁבַנֵּי אָדָם אוֹהֲבִים אֶת הַמִּשְׁחָק הַזֶּה, וְכֹל מִה שֶׁקָּשָׁה לִיכְנֹס, נִרְמָה לָהֶם שְׁבָאוּ לְצַדִּיק גְּדוֹל

ביותר, וכמו ששאלו פעם את מוהרנ"ת ז"ל למה אצלכם יכולים ליכנס תמיד, כי הדלת היה תמיד פתוח אצל מוהרנ"ת ז"ל לקבל כל שבור לב ומר נפש, ואצל הרב מסאווראן לא יכולים ליכנס אלא בקושיים הרבה, וענה ואמר להם מוהרנ"ת ז"ל שהרב מסאווראן בעצמו הוא הגבאי שעומד ולא מניח בני אדם ליכנס אצלי, כי חולק ומדבר עלי רע, ועל ידי זה מונע בני אדם מלבוא אצלו, נמצא שגם לי יש גבאי כזה, וכן היה נהוג אצל הרבה מגדולי הצדיקים שהדלת שלהם היה תמיד פתוח לרווחה לקבל כל אדם ולעזור לו בכל מה שיכול, אבל אצל מפורסמים אחרים לא היו מניחים בני אדם ליכנס מיד, פן יראו שכל הפירסום רק שחוק בעלמא, ואין המלך והמנהיג שום דבר כלל, וכמו כאן שכל כיתה בחרו לעצמם מנהיג טיפש אחר, זה שיכור גמור, וזה צרפתי משוגע וכו', עד שזכו למצוא אנשי המלך האמיתיים ולקבל אותם למלך עליהם.

ונכנסו אל המלכה, והפירו פי היא הבת-מלכה וגדל השמחה שהיה שם, בודאי אין לשער, ושאלו אותה איך באת לכאן וספרה להם, שמעת שבא הרוח סערה וחטף את התינוק היקר (מן העריסה) פנ"ל, אָז יצאה בשעת הבהלה אחר התינוק-ולא מצאה אותו ודחקה אותה החלב, ומזה נעשה ים של חלב ואחר-כך מצאו אותה בני מדינה זו, וקבלו אותה למלך עליהם והיה שם שמחה גדולה; גם בכו מאד על התינוק היקר הנזכר-לעיל, שנאבד מהם ועל אביה ואמה שאינה יודעת מהם, כי הבת מלכה דואגת בעיקר על התינוק שהם נשמות ישראל הצעירים שלא יאבדו מפני הרוח סערה שיש בעולם שהם כלליות המחלוקת והמריבות שהולך וסוער בעולם, כי הילדים הצעירים סובלים מזה מאד, כי אינם יודעים להבחין בין טוב לרע, ובמקום לבלות ימיהם ושנותיהם בהתמדת התורה ועבודת התפילה, הם מבליים זמנם עם פטפוטי דברים בטלים של מחלקות ושנאות איש על רעהו, וזה אומר שהרבי שלו יותר וגדול, וזה אומר שהרבי שלו יותר גדול, עד שעובר ימיהם ושנותיהם בהבל וריק, ולכן נשארה הבת מלכה בים של חלב, ואמרו חכמינו הקדושים (תענית 1) שהתורה נמשלה לחלב, כי זה היה כל חפצה ושתשוקתה שתזכה למצוא את התינוק ולהניק אותו מחלב התורה ולהחיותו.

והנה נמצא, שבא בעלה של המלכה הזאת, (הינו הבת-מלכה שנעשית כאן מלכה) פי הגבור הוא בעלה פנ"ל, ועתה יש להמדינה מלך, כי הבת מלכה היא הבת זוג האמיתי של הגיבור, שהוא הגיבור הכובש את יצרו, והוא יודע שכל

תכלית מצות נישואין היא לשם שמים, להקים תולדות בעולם שיכירו את הקדוש ברוך הוא, ולא כטעות בני המדינה שעשו ישות ומציאות מן הבת מלכה בעצמה.

ובקשה הבת-מלכה (שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל-תפלה, שילך במדינתה, ויטהר אותה מהזהמא הגדולה שלה, פי מאחר שאצלם היה עקר התכלית ענין היפת-תאר, פנ"ל, בודאי היו מזהמים מאד מאד בתאווה זו, על פן בקשה מהבעל-תפלה, שילך ויטהר אותם קצת לעת-עתה, שלא יתגשמו לעת-עתה, בזהמא הזאת כל-כך, פי מלבד התגברות התאווה, היה אצלם פמו אמונה, שזהו התכלית, (פי כל הפתות הנ"ל, שבחרו להם כל אחת ואחת איזה מדה רעה לתכלית פנ"ל, היה אצל כל אחת ואחת פמו אמונה גמורה אותה המדה רעה) ועל פן בודאי היו משקעים מאד בזה, על פן בקשה ממנו, שילך ויטהר אותם קצת לעת עתה, כי זהו עוצם פגם תאוונה זו, שהוא תבערת כל השבעין אומין ביחד (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ו), כי אף על פי שכל אומה משוקע בתאוונה אחרת, אבל בתאוונה זו כולם שווים, וכל אחד רוצה להגביר אותה בדרך אחרת, עד שעושים מזה אמונה שלימה רחמנא ליצלן, וכמו שאומר רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רמ"ב) שיש אריך אנפין דקליפה, שבכל צד שיפנה יראה הסתכלות אסורות, שיש מחלה אצל בני אדם שמוכרחים להסתכל על כל אשה שברחוב רחמנא ליצלן, ולכן הבת מלכה ביקשה מאד מהבעל תפילה שילך ויטהר אותם קצת מן הזוהמא הזאת, כי זהו עבודת הצדיקים שבכל דור ודור ללחום עם תאוונה זו כפי הדור, ולהציל אנשים בכלל, ובני הנעורים בפרט, מפגם הברית רחמנא ליצלן, שזהו מלחמת עמלק שרצה לטמאות נשמות ישראל בפגם זו חס ושלום, וכמו שכתוב (דברים כ"ה) אשר קרך בדרך, שהיה מטמא אותם רחמנא ליצלן, והיה נאחזים ביותר באלו שהיה הענן פולטם מחמת חטאם, ולכן אחר פורים שאנחנו עוסקים במחיית עמלק, בא פרשת פרה, כי מפור נעשה פרה (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ד), כי על ידי שמוחין עמלק זוכים לטהרת פרה שמטהר מפגם הברית שהוא אבי אבות הטומאה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רמ"ב), ומהו טהרת פרה? עבודת התפילה, בחינת (הושע י"ד) ונשלמה פרים שפתינו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ג"ה), ולכן עיקר תיקון מדינה זו היה תלוי בהבעל תפילה שסוף כל סוף יבנים בהם עבודת התפילה, ויראו איך שכל התאווה הוא דמיון גדול, ויחזרו בתשובה שלימה לפניו יתברך, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו קדושת הצדיקים האמיתיים, ולטהר עצמינו מכל מיני תאוות עולם הזה, עדי נוכח להיות קשורים ודבוקים בו יתברך מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת כי תשא - פרה ה'תשס"ב

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעוויץ, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ק"ח המדבר מפירוש הפסוק זבחי אלהים רוח נשברה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, כתיב (תהלים נ"א) זבחי אלקים רוח נשברה, הנה ידוע פי עולה באָה על הרהור הלב, כמו שפתוב (יחזקאל כ): "העולה על רוחכם" (מדרש רבה ויקרא פרשה ז), הינו שעולה באָה על הרהורי הלב, ששם משפך הרוח, ואין השם יתברך מצרף מחשבה למעשה, בר מהרהורי עפון"ם' (קדושין מ) והרהור עפון"ם שייך אצל כל אדם, הינו מה שמתחיל להתפלל בדבקות, או מתבודד את עצמו, ובאמצע התפלה או ההתבודדות נופל ממדרגתו, זהו בחינות הרהורי עפון"ם פי כל הנפילות באין מחמת קלקול האמונה, וכשנתקלקל האמונה, נמצא מחזיר פניו מהשם יתברך, כמו שפתוב (ישעיה א): "נזורו אָחור", והשם יתברך גם פן מסתיר פניו ממנו, נמצא הוא אָחור באָחור, וצריך להביא על זה עולה, ובחינות עולה הוא פשמשבר את רוחו בקרבן, ומתבייש וחושב בעצמו איך נפלתי ונשלכתי משמים לאָרץ, שהייתי במקום גבוה כזה, ועכשו, נפלתי והחזרתי פני מהשם יתברך, ונשאָרתי אָחור באָחור, ומרחם על עצמו, פי אין רחמנות גדולה מזו, וצריך לזה נסירה, כמו שהיה אצל אדם הראשון, שנבראו דו פרצופין אָחור באָחור (ברכות סא), ואַחר-כך נסר והיה פנים בפנים והנסירה הוא בחינות שם חת"ך, כמו שפתוב בפונות "פות'ח א'ת יד'ך", סופי-תבות חת"ך, הינו שתותך ומנסר את עצמו והשם חת"ך נעשה על ידי שמשבר את לבו, פי פשמשבר את לבו בודאי מאַנח ומוציא רוח ומכניס רוח, והוא תרין רוחין ושני פעמים רוי"ח, גימטריא חת"ך, וזהו בחינות נסירה, ובא אל בחינות פנים בפנים, וזהו בחינות עולה: וזהו זבחי אלהים, הינו בחינות עולה, הוא רוח נשברה פנ"ל, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו כאן איך כל אדם יכול להביא היום קרבן עולה, ולכפר על המחשבות רעות שלו, והוא על ידי מדת הלב נשבר, כי קרבן עולה באה על הרהור הלב, בחינת (יחזקאל כ) העולה על רוחכם, כי אף על פי שאין הקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה רעה למעשה, ואין האדם נענש על מחשבה רעה שבאה לו בעל כרחו, אבל על הרהורי עפון"ם ועבודה זרה, כן מענישים, כי זה

מחשבה נגד האמונה חס ושלום, שזהו כל קיום האדם, ואין על זה כפרה אלא בקרבן עולה, והנה הרהור עכו"ם ועבודה זרה שייך אצל כל אדם חס ושלום, כי בוודאי אין האדם נחשד לחשוב להשתחוות לעץ ואבן חס ושלום, אבל כשנופל מאמונתו, ונופל בדעתו קושיות וספיקות על הנהגותיו יתברך, זה נחשב להרהורי עכו"ם, כי האדם צריך לדעת שאי אפשר להבין דרכי השם יתברך בשום פנים ואופן, וכך ראוי להיות, שלא נבין את הנהגותיו יתברך, כי אם לא, היה דעתו כדעתינו חס ושלום, ולכן בוודאי תמיד קשה קושיות על השם יתברך ועל הצדיקים אמיתיים הדביקים בו יתברך (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' נ"ב), אבל אשרי מי שאין לו קושיות וספיקות כלל רק יודע שצדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו, והצור תמים פעליו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא, כי זהו שלימות האמונה שלא נשאל שום קושיות ונבטל דעתנו לגמרי אליו יתברך.

והנה כשאדם נופל בדעתו, ונכנס בו קושיות וספיקות על השם יתברך חס ושלום, זה נקרא בחינת (ישעיה א') נזורו אחור, שמהפך פניו ממנו יתברך, ונעשה בחינת אחור, כי היה צריך תמיד להסתכל אליו יתברך, ולייחל ולצפות אליו יתברך, ועכשיו הפך פניו ממנו, ונעשה אחור, ואז כמים הפנים אל פנים, שגם הפנים העליונים נתהפכים ממנו, ונשאר אחור באחור, ואז צריך להביא קרבן עולה, ולהעלות נפשו מעומק הקליפות, ולהפוך פניו חזרה אליו יתברך עד שגם הקדוש ברוך הוא יאיר פניו אליו, וזה נעשה על ידי לב נשבר, שעל ידה נעשה הנסירה, כמו שהיה אצל אדם הראשון שנברא דו פרצופין אחור באחור, ואחר כך ננסר והיה פנים בפנים, והנסירה על ידי השם חת"ך שהוא ענין של חתיכה ונסירה, והשם חת"ך נעשה על ידי שמשבר את לבו, כי כשמשבר את לבו, אזי מתאנה ומוציא רוח ומכניס רוח, כדרך מי שמתאנה, וב' פעמים רו"ח, היינו הרוח שמוציא והרוח שמכניס, בנימטריא חת"ך, שעל ידה נעשה הנסירה וחוזר אל בחינת פנים בפנים.

והסביר מוהרא"ש נ"י כל זה בטוב טעם ודעת, כי הנה יש חילוק גדול בין לב נשבר לעצבות, וכמבואר בשיחות הר"ן (סי' מ"א - מ"ב), עצבות הוא כמו מי שהוא בכעס וברוגז, כמו שמתרעם ומתלונן עליו יתברך חס ושלום, על שאינו עושה לו רצונו, אבל לב נשבר הוא כבן המתחטא לפני אביו וכתינוק שקובל וכוכה לפני אביו על שנתרחק ממנו, כי גם על כל הצדיקים עבר בימי חייהם מה שעבר, וסבלו המון צרות ויסורים במשך ימי חייהם, אבל אף פעם לא שאלו קושיות עליו יתברך, ולא היו בכעס וברוגז עליו יתברך חס ושלום, רק קיבלו הכל בלב נשבר ונדכא,

והתפללו והתחננו אליו יתברך כבן המתחטא בפני אביו, שיעזור להם לעמוד חזק בכל מה שעובר עליהם בחייהם, ויזכו להיות דבוקים בו יתברך באמת, מה שאין כן מי שנופל בעצבות חס ושלום, הוא בכעס וברוגז על שמתנהגים עמו כך, והוא מלא קושיות וספיקות עליו יתברך, וזה מרחק את האדם מאד ממנו יתברך, והוא בחינה של הרהורי עבודה זרה, שעליהם צריכים להביא קרבן עולה, כי הוא הפך פניו ממנו יתברך, כי לא כיוון ראות עיניו להסתכל על ההשגחה העליונה של השם יתברך בכל פרט בימי חייו, ולכן מדה כנגד מדה גם הפנים העליונים של השגחתו יתברך נסתרו ממנו, ונשארו בבחינת אחר באחר, ואז עיקר עצתו לשבר את לבו לפניו יתברך, ולהוציא רוח ולהכניס רוח, שהוא ענין של אנהת, ואז על ידי ב' פעמים רו"ח נעשה השם חת"ך שעל ידה הנסירה, היינו שננסר ונחתך בחינת אחר באחר שלו, וחוזרים להיות פנים בפנים, וכמו שהיה אצל אדם הראשון שהיה דו פרצופין עם חוה בבחינת אחר באחר, ואחר כך כתיב (בראשית ב') ויקח אחת מצלעותיו ויסגר בשר תחתונה וגו', וננסר ונעשו בחינת פנים בפנים, וכמו שהיה בבריאת אדם הראשון וחוה, כן הוא בכל אדם עם השם יתברך כביכול, שהוא צריך לנסור בחינת אחר שלו, ולהפוך פניו אל השם יתברך, להסתכל אליו יתברך בכל מה שעובר עליו חיים ולקבל הכל באהבה ולא להתרעם על מדותיו יתברך חס ושלום, ואז בלבו הנשבר נחשב כאילו הקריב קרבן עולה, ומכפר לו על כל הרהורי עבירה שלו, וחוזר ומתדבק בו יתברך, וזהו פירוש הפסוק (תהלים נ"א) זבחי אלהים רוח נשברה, שלהביא זבח לאלהים שהוא קרבן עולה שהוא כולה כליל לה', הוא על ידי רוח נשברה, כשמשבר את לבו לפניו יתברך ומתאנה על עוצם ריחוקו ממנו יתברך, על ידי שני הרוחות שמוציא ומכניס, נעשה בחינת נסירה, כי פעמיים רו"ח הוא חת"ך, ואז חוזר לבחינת פנים בפנים עם השם יתברך, ומרגיש שכינת עוזו יתברך חופף עליו כל היום, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את פגם חטא העגל, שהתחיל עם הקושיות שלהם על המנהיג האמיתי, משה רבינו עליו השלום, וכמו שכתוב (שמות ל"ב) כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו, ומיד שהיה להם קושיות על הצדיק, באו גם כן לפגם האמונה והרהורי עכו"ם, וכמו שאמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו וגו', עד שעשו עבודה זרה ממש, ואמרו אלה אלהיך ישראל, ומבואר בספרי הקדושים שעיקר הפגם שלהם היה בפירוד שם אלהי"ם, שהפרידו בין אותיות מ"י לאותיות אל"ה, כי עיקר האמונה הקדושה הוא לדעת שאלקותו יתברך גנוז בכל פרטי הבריאה, ואפילו מה שנראה לעינינו כמו טבע

מקרה ומזל, זה גם כן השגחה, כי הטב"ע גימטריא אלהי"ם, ורק הוא יתברך מנהיג את כל הטבע, ועל כן כתיב (ישעיה מ') שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, ואיתא בתיקונים (תיקון מ"ט) ש'או מ'רום ע'יניכם ראשי תיבות שמ"ע, כי זהו הייחוד עליון של קריאת שמע פעמיים בכל יום, לשאת עינינו למרום, ולראות איך מ"י ברא אל"ה, היינו רוחניות אלוקתו יתברך המכונה בשם מ"י, על שם קוצר המושג, שאין מבינים אותה על בוריה, רק שואלים "מי", זהו שברא אל"ה, היינו את כל העולם הגשמי הנראה למראה עינינו, כי בכל פרט של הבריאה יש אלקות, ודומם צומח חי ומדבר הם לבושים לגבי אור האין סוף ברוך הוא, אבל מיד שהיה להם קושיות וספיקות על השם יתברך ועל הצדיק האמת, הם הפרידו מ"י מן אל"ה ואמרו "אלה" אלהיך ישראל וגו', שעשו ישות ומציאות מגשמיות עולם הזה, וכאילו יש בה איזה כח נפרד חס ושלום, ולכן כתיב, וישבימו ממחרת ויעלו עולות וגו', כי הם פגמו בבחינת קרבן עולה, ובמקום לשבור לבם לפני השם יתברך, ולהכניס עצמם באמונה פשוטה, הם נזורו אחור לגמרי, והקריבו עולה לעבודה זרה רחמנא ליצלן, ולכן כשבא משה רבינו ושמע קול העם במחנה, אמר קול ענות אנכי שומע, ופירש"י קול חירופין וגידופין המענין את נפש שומען כשנאמרין לו, כי הם פגמו בעשרת הדברות שפותח (שמות ב') אנכי הוי"ה אלהיך, והם הפרידו את האנוכיות לעצמם, לעשות מעולם הזה ישות ומציאות, וזהו קול ענות אנכי שומע, היינו קול שעונה וצועק "אנכי" אני שומע, שעשו ישות ומציאות מגשמיות עולם הזה, ונזורו אחור מהקדוש ברוך הוא, ונעשו בחינת אחור באחור, ולכן מיד התחכם משה רבינו לשבור לבם, להחזיר פניהם אל הקדוש ברוך הוא שלא יאבדו בחטאם, רק יחזרו לבחינת פנים בפנים, וזה נעשה על ידי שבירת הלוחות, שהוא ענין שבירת הלב, כי הלב הוא בחינת לוחות, וכמו שכתוב (משלי ג') כתבם על לוח לבך (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ד), כי בזה שהוכיח אותם משה רבינו בתוכחה של אהבה, ולא הכניס בהם עצבות ומרה שחורה, על ידי זה חזרו בתשובה על מה שעשו, והחזירו פניהם אל השם יתברך.

וזהו מה שתיכף ומיד מדברת התורה משבתו של משה רבינו (שמות ל"ג) ודיבר הוי"ה אל משה פנים בפנים כאשר ידבר איש אל רעהו וגו', כי זה היה מדריגת משה רבינו לגלות ולפרסם הארת פנים בפנים בעולם, שיהיה לכל אחד מישראל השגה זאת של הארת פני ה', כמו שיש לו, וכן אמר אחר כך, אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה, כי משה רבינו אוהב ישראל היה (מנחות ס"ה.), וכל רצונו וכיסופו היה לראות את הטוב אצל כל אחד מישראל, ושיהיה להם אותו הרגשה באלקותו יתברך כמו שיש לו, ולכן גם מסיים התורה עם שבח זה של משה רבינו (דברים ל"ד)

ולא קם נביא עוד כמשה אשר ידעו הוי"ה פנים אל פנים וגו' ולכל היר החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, ופירש"י ששבר את הלוחות לעיניהם וכו', כי כל זה פעל משה רבינו בשבירת הלוחות, לשבר לבם של ישראל, שגם הם יחזרו מבחינת אחר לבחינת פנים, ויתחילו עוד הפעם לצפות ולייחל להקדוש ברוך הוא, ועל ידי זה הציל אותם מכל רע, והחזירו אותם בתשובה שלימה.

וזה ענין פרשת פרה אדומה, שעליה אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא חקת) תבא אמה ותקנה על צואת בנה, כי ענין של פרה אדומה הוא לקבל על עצמו חוקי השם יתברך בלי שאלות וקושיות כלל, כי פרה אדומה היא חק, בבחינת (במדבר י"ט) זאת חקת התורה, שאי אפשר להבינה כלל, וכמו שאמר שלמה המלך עליו השלום, (קהלת ז') אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, וזהו ענין של לב נשבר שאדם מקבל על עצמו גזירותיו יתברך בלי שום שאלות וקושיות כלל, ולכן היא נשרפת לגמרי כדוגמת קרבן עולה, ומזין על האדם מאפרה, וזה מטהר את האדם מאבי אבות הטומאה שהם המחשבות זרות והרהורים רעים שמעקמין את לבו לגמרי, ורוצים לגרום לו בחינת אחר, אבל על ידי טהרת הפרה נשבר לב האדם לגמרי, ונעשה לו לב בשר לקבל בו הארת פניו יתברך, וכמו שאומרים בהפטרות פרשת פרה (יחזקאל ל"ו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם, ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם, והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר, ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם, כי כל זה מורה על תיקון לוחות הלב, שעל ידי הרוח החדשה של השם יתברך, יקבלו לב בשר להרגיש בה אלקותו יתברך, וכולם יחזרו ויתדבקו בהארת פני ה', והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו טהרת פרה אדומה, ונזכה להיות דביקים תמיד באור פני ה', עדי נזכה לראות בישועתן וגאולתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

